

Vad är problemet?

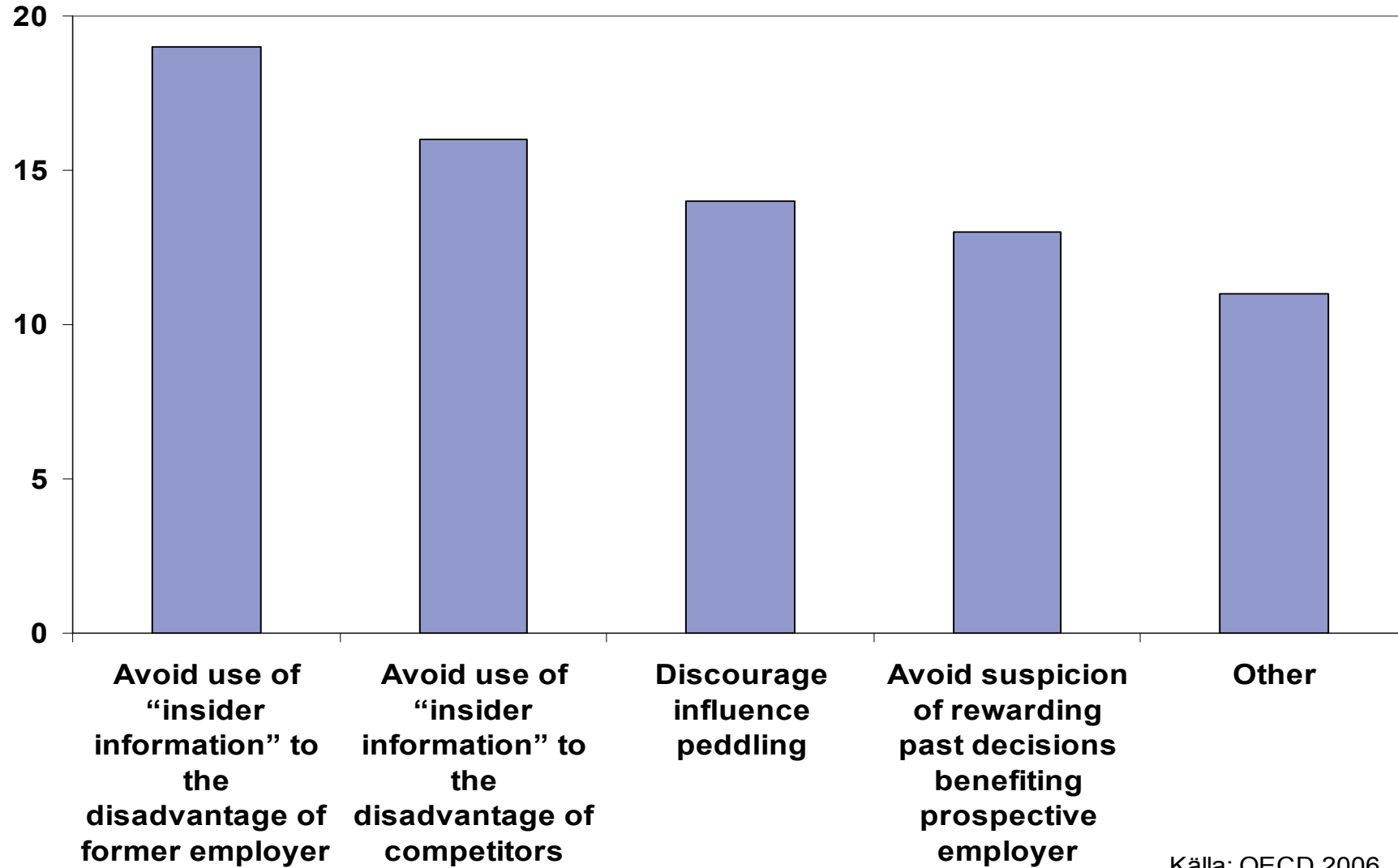
I grunden två typer av risker:

- **Löfte om framtida anställning kan påverka beslutsfattandet**
- **Känslig information/kunskap från tidigare anställning kan missbrukas**

Hur ser det ut i andra länder?

Aims of prohibitions and restrictions

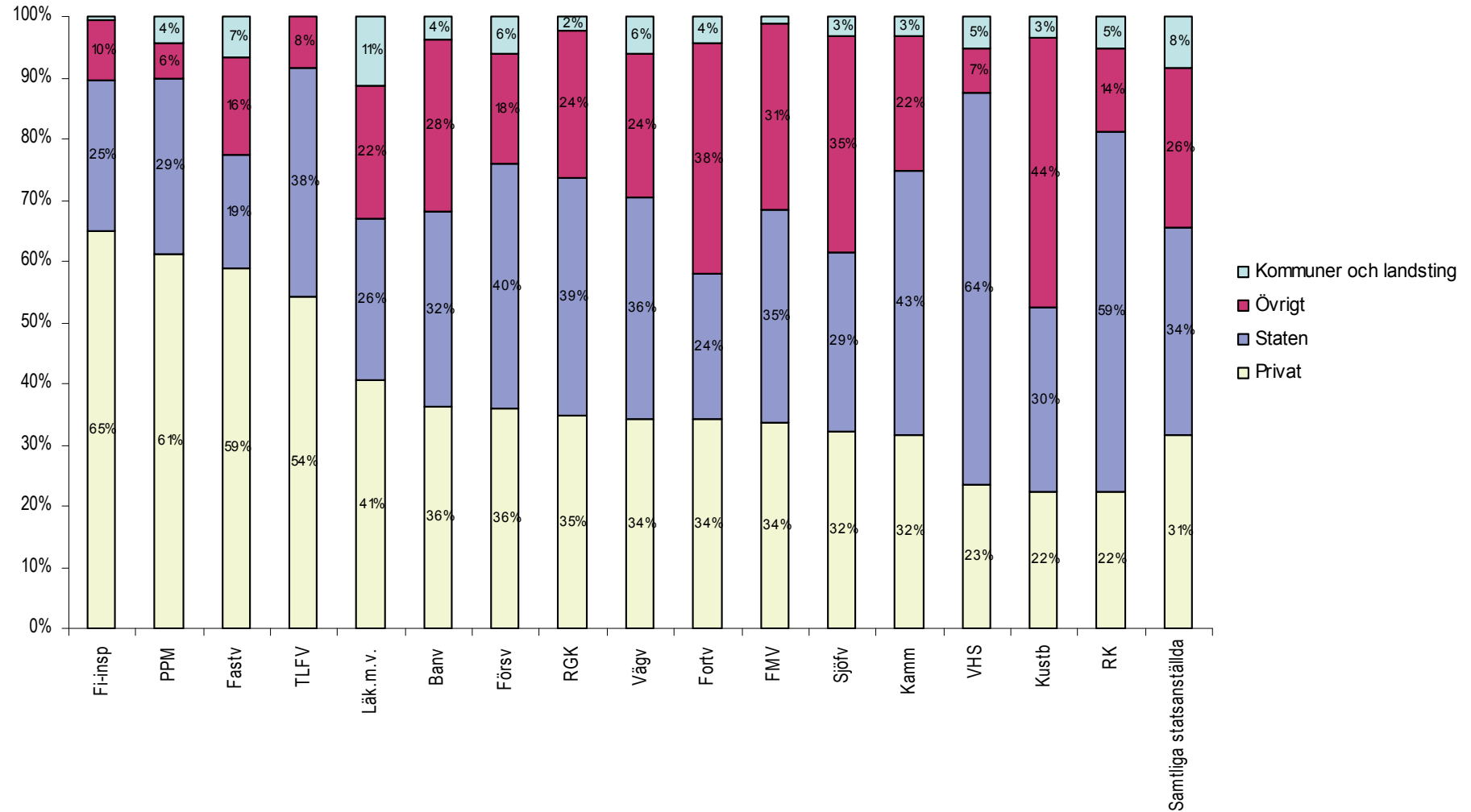
Number of OECD-countries

Källa: OECD 2006

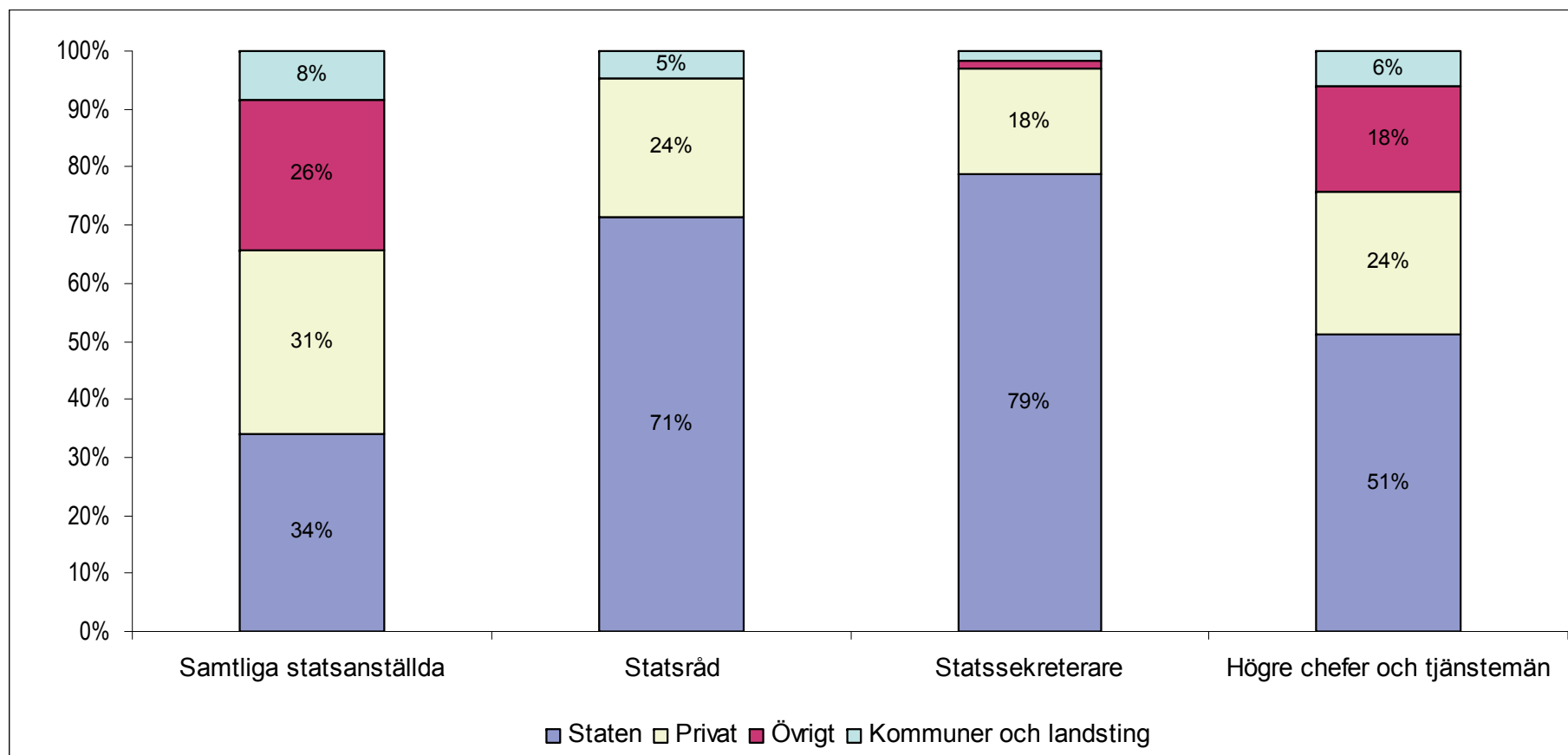
Vart tar de som lämnat en anställning eller ett uppdrag vägen?

Samtliga anställda vid utvalda myndigheter och i statförvaltningen totalt, genomsnitt för perioden 2005-2009

Vart tar de som lämnat en anställning eller ett uppdrag vägen?

Statsråd, statssekreterare, högre chefer och tjänstemän, samt samtliga i statsförvaltningen, genomsnitt för perioden 2005-2009

Den svenska hållningen

Internationella observatörer har kritiserat Sverige

- Diskussioner i riksdagen men inga tillkännagivanden
- Strikta regler för Riksbankens direktion, men i övrigt saknas reglering
- De etiska riktlinjerna för statsanställda behandlar inte svängdörren
- Korruption är främst en utrikespolitisk fråga

Vad brukar anföras mot reglering?

- **Den svenska förvaltningsmodellen**
- **Lagstiftningen redan tillräcklig**
- **Offentlighetsprincipen**

Men

- **Hänvisningar till förvaltningsmodellen löser inte frågan om regler för statsråd, statsekreterare och generaldirektörer**
- **Delegering till myndigheterna löser inte heller statsmakterna från det avgörande ansvaret för att frågan hanteras på ett ändamålsenligt sätt på myndighetsnivå**

Existerande lagstiftning

- 1) Utgår från den statiska situationen att en person antingen är anställd i privat eller offentlig sektor.
- 2) Utgår regelmässigt från att lojaliteten med den nya arbetsgivaren tar överhanden och att förpliktelser mot tidigare arbetsgivare är något exceptionellt. Problemet i det aktuella fallet är dubbla lojaliteter: full lojalitet med en ny arbetsgivare samtidigt som sekretess och företagshemligheter ska respekteras. Inga klara riktlinjer för att avväga dessa motstående intressen finns. Avvägningen är helt upp till den enskilde.
- 3) Kunskap är ofta en blandning av offentligt tillgänglig, intern men inte sekretessbelagd och sekretessbelagd information. Svårt att påvisa brott mot t.ex. sekretesslagen.

Offentlighetsprincipen

- Gäller främst allmänna handlingar och mycket kan ske utan att formella handlingar behöver upprättas.
- Har många begränsningar då det gäller kontaktytan mellan privat och offentlig sektor. Den gäller t.ex. inte enskilda affärs- eller företagshemligheter, och inte heller särskild information som gäller företagsverksamhet och enskilda företag som t.ex. myndigheters verksamhet vid inspektioner, kontroller och annan tillsyn, eller det allmännas ekonomiska intresse. Listan på undantag är lång.
- Negativ samvariation mellan öppenhet och korruption, men grad av öppenhet kan också hänga ihop med lagstiftning, rättsäkerhet, utbildning och demokratiska institutioner. Offentlighetsprincipen i sig ger knappast ett tillräckligt skydd mot problemen i svängdörren, även om offentlighetsprincipen gör att frågor om otillbörlig påverkan kan komma att ställas i media.

Portvakt i svängdörren

Övergripande förslag på hur en svensk reglering kan utformas:

- Generell möjlighet att utlösa en ettårig karantän för statsråd, statssekreterare och generaldirektörer
- Fristående prövningsnämnd för statsråden
- Lagreglering som tydliggör Arbetsgivarverkets möjlighet att på myndigheternas uppdrag ingå kollektivavtal om karantänsbestämmelser, och möjligheterna att ingå särskilda individuella överenskommelser för vissa nyckelpersoner
- Anmälningsskyldighet när man söker eller förhandlar om en anställning som kan innebära intressekonflikt
- Rekommendation till lobbyorganisationerna att tydligare redovisa vilka kunder och intressen de företräder